

Nagyvárad Estilap

Ára 3 lei

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ
főszerkesztő

X. évfolyam
184. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDŰS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Kedd, 1928. aug. 14.

Gombos képviselő és Store scu pénzügyigazgató párharcának újabb fejleményei

**Megalakult Váradon a Polgári Kezdeményezés-Bizottsága, amely
érvényt szerez a törvénynek**

Most már egész Erdély fel-
figyel arra az — egyelőre hir-
lapi — harcra, amely Gombos
U. Traján képviselő, a bihar-
megyei liberális párt főtitkára
és Dinu Store scu nagyvárad
pénzügyigazgató közt folyik.
Mint ismeretes, Gombos U.
Traján képviselő felszólította
Dinu Store scu-t — akit Dinu
Tziganus-nak (kis cigány) ne-
vez — hogy legkésőbb augusz-
tus 17-én déli 1 óráig „szedje
sátorfáját és tűnjön el Bihar-
megye pénzügyi adminisztrá-
ciójának éléről.” Ha Store scu
önként nem hajlandó távozni,
ugy — Gombos képviselő be-
jelentése szerint — a bihar-
megyei adóhivatalok ezrei kicipe-
lik őt a pályaudvarra és el-
fogják expedálni.

Gombos képviselő ezt a fel-
szólítást azzal indokolja, hogy
a pénzügyigazgató minisztere
már áthelyezte Nagyváradról
és Store scu a miniszter hatá-
rozata ellenére tartózkodik itt.

Store scu pénzügyigazgató
Gombos képviselőnek erre a
felszólítására azt válaszolta,
hogy ő jogosan ül a helyén és
a fenyegetésektől nem ijed meg.
A hatalmas feltűnést keltő
affárnak most újabb fejleménye
van, amelyről legjobb helyen
a következőkben tájékoztatták
a „Nagyvárad Estilap” munká-
társait:

Tegnap, vasárnap megalakult
Nagyváradon a Polgári Kezde-
ményezés Bizottsága (Comitetul
de Inițiativă Cetățenească),
amelynek célja: Dinu Store scu
pénzügyigazgató tényleges el-
távolítása.

A Pol-
gári Kezdeményezés Bizottsága
ültakozik az ellen az állítás
ellen, hogy Dinu Store scu el-
távolítása forradalmi tény volna.
Eppen ellenkezőleg áll a dolog:
a Polgári Kezdeményezés bi-
zottsága igenis a törvény
és a jogrend védelmére ala-

kult. Mivel pedig Dinu Sto-
rescu jogtalanul ül most már a
várad pénzügyigazgatói szék-
ben, mert hiszen minisztere át-
helyezte Kisenevbe — a Polgári
Kezdeményezés Bizottsága nem
hagyja magát provokálni, ha-
nem igenis mindent elkövet,
hogy a törvénynek és a minisz-
ter rendeletének érvényt sze-
rezzen.

Ujabb százmillió fizetése képtelenség

— Bukaresti tudósítónktól —

A nagy csődök és fizetése képtelenségek soro-
zata csak nem akar véget érni. A múlt heti há-
romszázmillió csőd után, amely Bukarest egész
kereskedelmét és bankvilágát megrázta, most az
ókírályság egy kis vidéki városában, Buzében je-
lentett fizetése képtelenséget egy ismert cég. A
Stoski Testvérek bicikli- és varrógépkereskedő
cégről van szó, amely nem kevesebb, mint száz-
millió leies passzívummal szüntette be fizetéseit.
Legnagyobb részét az óriási kamat okozta az erdélyi
körökben is jól ismert cég inzulenciáját. Evente
nem kevesebb, mint kétfélmillió lei kellett kamatra
ennek a cégnek.

Radics Istvánt félmillió ember kísérte utolsó útjára

Zágrábról jelentik: Radics
István temetése megrázó kül-
sőségek és komor pompa kö-
zött folyt le. Tegnap délután

félnegyől este félnyolcig vége-
lázhatatlan tömeg zarándokolt
a temetőbe. A nyílt utcán han-
gosan zokogtak egész csoport-
ok és Radics frissen hantolt
sírnál még éjfélkor is sirató
közönség tolongott.

A felvonuló nép száma meg-
haladta a félmilliót. Négy óra
hosszat tartott ennek a tömeg-
nek imponáló rendben való fel-
vonulása. A parasztház előtt, a
tömeg fölött megafonok útján
már délelőtt tizenegy órakor
megkezdődött a gyászbeszéd
sorozata.

Az első szónok Macek Vla-
dimir volt, aki a többek között
a következőket mondotta:

— Néped koronázatlan ve-
zére voltál, tizenegy évig hord-
tad a martírkoszorút. Most ko-

porsódnál milliók könnyeznek..
A szónok zokogni kezd és a
beszédet félbe kellett szakítani,
mert a gyászoló közönség han-
gos sírása miatt egyetlen szó
sem lehetett többé hallani.

Majd Pribicevics beszélt!

— Halálod a mostani állam-
rend halálát jelenti és annak a
korszaknak végét, amelyben
Jugoszlávia népei egymást el-
nyomták.

— Le a gyilkosokkal —
menydörögte a tömeg és Pribi-
cevics csak a nyugalom helyre-
állítását tudta folytatni.

A temetés után a nép rend-
ben szétfoszlott.

Amundsen él?

— Az Estilap eredeti távirata —

Amszterdamból jelentik: Rottu-
meroognál tegnap egy palackot
halásztak ki a tengerből. A pa-
lackban papírszelet volt, ezzel a
felírással:

Latham 5 Julius 1928 — 84
fok 23 perc — Amundsen.

Ez az üzenet, amely arra en-
ged következtetni, hogy Amun-
dsen él, óriási izgalmat okozott.
Nagy óvatossággal vizsgálják
most az írást, hátha azt már is
megállapították, hogy nagyon ha-
sonlít Amundsen kézírásához.

Mi lesz a városi tisztvi- selők rangemelésével?

— Saját tudósítónktól —

Egy polgármester tegnap ha-
zaérkezett Bukarestből, ahol a
költségvetés ügyében járt el a mi-
niszternél. A miniszter tudvalevő-
leg nagy meglepetéssel fejezte ki
a költségvetés előterjesztése al-
kalmával a nagyvárad városi ta-
nács gazdálkodása fölött, azonban
bizonyos tételeket és ezek között
elsősorban a városi tisztviselők
előléptetését nem akceptálta. A
városi tanács mint ismeretes, ma-
gáévá tette a tisztviselők ügyét
és újlag ismertette a kérdést a
miniszterrel, akit Egy polgár-
mester mostani útján személyesen
is tájékoztatót.

— A miniszter ragaszkodik
előbbi álláspontjához — mondta
dr. Egy. — És ezért a függő té-
telek kérdése a legelsőbb köz-
igazgatási tanács elé kellett,
hogy kerüljön. Remélhetőleg né-
hány napon belül már meg is
kapjuk a kedvező választ.

A miniszter makacs elhatározá-
sa nagy elkeseredést szült a vá-
rosi tisztviselőkben, akik türel-
metlenül várják ügyük végleges
elintézését. A tisztviselők nega-
tív eredmény esetén pört indíta-
nak az állam ellen.

Szerdán kezdődik a Rhédey-kertben Románia nagyszabású tenniszversenye

A magyar, cseh, jugoszláv és román bajnokok szenzációs találkozása.
Négyszáz résztvevő

A Nagyvárad Atlétikai Klub szerdán kezdődő nemzetközi tenniszversenye iránt óriási az érdeklődés. Ez a tenniszverseny arányaiban és magas színvonalát tekintve, a legnagyobb szabásúak egyikének ígérkezik, amelyeket Romániában kiírtak. Beillik egy kis tennisz-olimpiásnak. Ot nemzet legjobb tenniszesei mérkőznek itt össze az erejüket s eddig is többszázal nevezés érkezett. A rendkívüli érdeklődésre való tekintettel egy óriási tribünt építettett a versenypályán a rendező egyesület.

A versenyen a következő krekkek vesznek részt:

Magyarországból:

Kehrling Béla: Kehrling Béla a wimbledoni verseny óta alig szerepelt versenyen. Wimbledonban, mint ismeretes, feltűnést keltő játékot produkált. Azonban a férőpáros bajnokság döntőjénél bokarándulást szenvedett s így csak erkölcsi sikert érhetett el Kozeluhkal, a zseniális csehvel, a partnerével. A múlt héten játszott először azóta az ausztráliai férőpárosok ellen s győnyőrt játékkal három pontot szerzett.

Pétery Jenő dr. Ügyvéd. Kiváló páros játékos. Szinglit legritkább esetekben játszik. Kehrling állandó partnere s ők együtt már évek óta tartják Magyarországon férőpáros bajnokságát. Pétery Nagyváradon kivételesen az egyes versenyben is indul. Romániai versenyeken eddig még sohasem szerepelt, itt lesz a bemutatkozása. Európai klasszis páros játékos.

Gönczné, Baitrock Ica: Nagyváradon már többször játszott. Legutóbb még csak menyasszonya volt Göncznek, az egyik magyar tennisz-bajnoknak. Most már pedig a fáma szerint válik a férjétől. Egyik legjobb magyar női játékos.

Baumgarten Magda. Budapest ezidei bajnoknője. Szintén ismerő-

sünk. Ő és Gönczné közvetlenül iteni startjuk előtt 15. és 16. az ausztráliai nők ellen versenyeznek Budapesten. De 17. már Nagyváradra érkeznek és küzdelembe szállnak.

Gabrovitz. Magyarország férfi ifjúsági bajnoka. Kiváló tehetségű játékos. Sajnos, Lates Csilla, a 17 éves fenomén, a magyar ifjúsági bajnoknő nem jöhet el Váradra.

A bereittyóújfalui tenniszgárda teljes számmal benevezett.

Ugyancsak beneveztek a legjobb békéscsabai játékosok: Gróf Merán, gróf Serényi, báró Benz Ninon stb.

Csehországból:

Richard Nedbalek: Kozeluh után legjobb játékosa Csehországnak. Tagja a Davis Cup team-nek.

Malicek Joseph: Nedbalekkel együtt ő is tagja a Davis Cup team-nek. Mindketten döntőbe jutottak az európai zónában. Félelmetes ellenfelei lesznek Kehrlingnek és Péterinek.

Jugoszláviából:

Balázs Iván jugoszláv bajnok küldte be nevezését. Szintén Davis Cup játékos. Körülbelül Malicekkel egy nivón áll. A foglalkozása: fűdőigazgató Palicsan.

Bukarestből teljes gárda nevezett.

Poulieff: Kétszeres román bajnok. Még eddig egyszer sem volt Váradon. A jövőtele biztos. A legzseniális román tenniszese, akiről azt mondják,

ha kellő diszpozícióban van, középeurópai relációban verhetetlen.

Tavaly Borotra ellen a Davis Cup mérkőzéseken Párisban szenzációsan szerepelt.

Ronetti Román és Botez együtt indulnak a férfi párosban. A férfi egyesnek is biztos résztvevői.

Poulieffnek Crupenszky, a leg-elegánsabb stílusú játékosok egyike lesz a partnere. Crupenszky szintén először szerepel Nagyváradon.

Schlosszerné: Románia bajnoknője, aki az idén lépett Stefanescu kisasszony örökébe.

Steriade, Románia ifjúsági bajnoknője. Nagy tehetség. 17 éves. Bukarestből még 10 nevezés érkezett.

Aradról:

Luppu és Dörner kivételével, akik Pörtschachban versenyeznek, minden kiváló játékos nevezett: Fülöp, Weininger Lonci, Aslan Baba, Farkas Sándor, Tanczos, Bánhid stb. stb.

Kolozsvárról rekordszámú nevezés érkezett: A hatalmas gárda kiemelkedő nevei: Szász I., Szász II., Veres Dódi, Rosinné, Devecsery Anci.

Brassóból: Bradenburgné, a legtehetségesebb női játékosok egyike érkezik.

Szatmárt

Tereh, Nagyvárad férfi egyes bajnoka, Papolczy, Prin, Halász Bözsi, Singer Gabi stb. képviselik.

Nagyváradon kétszázán neveztek be a versenyre

A verseny iránti páratlan nagy izgalomra és érdeklődésre jellemző, hogy Nagyváradon kétszáz tenniszese adta be a nevezését a versenyre. Az óriási mezőnyből ki-

emelkedik: Ziszovits Lenke, Marton Lilly, Arató Klári, Liszka Manci, Papos Irma, Velvart Imre, Bleyer Sándor, dr. Grosz Sándor és Petrovics Mihály neve. Remélhető, a kitűnő nagyváradai tenniszesezők páratlan nagy küzdelemben megfogják tudni állani a helyüket.

A nagy körültekintést és tapintatot igénylő verseny megrendezésének minden gondja Popper Ernő a Nac tenniszszakosztály ügyveze-

tőjének vállain nyugszik. Popper Ernő agilitása és hozzáértése a multbeli tapasztalatok alapján teljes garancia arra, hogy a gyönyörűnek ígérkező verseny folyamán sehol semmiféle fennakadás nem történhetik.

MOZI

HEYMAN SZINKÖR
MŰSORA

Hétfő 5, 7 és 9 órákor: A sátán keservei. Putty Lia és Adolph Menjou együttes jubileumi filmje. Rendes helyárrakkal! Kedvezményes jegyek érvényesek! Utoljára!

Kedd: 5, 7 s 9 órákor: Nagy premier! 1001 éjszaka színes története. Csak felnőtteknek! Főszerepben: Nicolae Rimsky és Natalia Kovanko.

Szerda: 5, 7 és 9 órákor: 1001 éjszaka. Csak felnőtteknek!

A FILMPALACE ÉS FILM-TERRASSE MŰSORA:

Hétfő: 5, 7 és 9 órákor: A legionista. Nagy háborús film 8 felvonásban. A főszerepben Milton Sills és Viola Dana. Előzőleg egy új kétfelvonásos vígjáték és Filmpalace Híradó.

Kedd: A legionista.
Jön: A primadonna házassága. Biró Lajos nagysikerű regénye.

Ma közkívánatra utoljára

A sátán keservei

Putty Lia és Adolphe Menjou együttes jubileumi filmje

Rendes helyárrakkal a
HEYMAN SZINKÖRBEN

Uj cipőüzlet!

Tisztelettel értesitem a nb. hölgyközönséget, hogy szeptember hó 1-én a Reg. Ferdinand (Rákóczi-út) Heyman Szinkör házában egy legmodernebbül berendezett

kizárólag luxus-cipő lerakatot nyitok

A Strada Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 8. sz. alatti lerakatomban lévő összes luxus-cipőimet 30-50%-al olcsóbban a mai naptól, e hó 31-ig bezárólag, csakis készpénz fizetés mellett árusítom.

Mindenki igyekezzon vásárolni, míg a készlet tart.

We-Ego fabrica de ghete
Weisz Jenő

Ruhák festésében és tisztításában

legújabb, legjobb, legolcsóbb

Végh

Fővételi üzlet: Vlahuța (Szent János)-utca 2.
(Gallérok, kezelők, hófehér mosás és tükörfényes vasalása)

541

Mozgósínházak műsora

Heyman-Szinkör

Ma
közkívánatra!

A sátán keservei

Adolph Menjou,
Ricardo Cortez Putty
Lia és C. Dempster
Kedvezményes jegyek érvényesek

Holnapról:

1001 éjszaka

Nicolae Rimsky és Natalia Kovanko

Filmpalace és Filmterrasse

5 és 7 órákor 9 órákor

Ma és a következő napokon
Nagy háborús film!

A legionista

A főszerepben:
Milton Sills és Viola Dana
Előzőleg egy kétfelvonásos vígjáték és új Filmpalace Híradó.

Jön

Jön

A primadonna házassága

Biró Lajos regénye

Apollo és Atlantik nyári mozgó

Még csak ma és holnap
hétfőn és kedden 5, 7 és 9 órákor

Balalajka

A legszebb, legképrázatosabb
kiállítású orosz tárgyú film.

Megelőzőleg
Elöl tűz, hátul víz
2 felv. amerikai burleszk
és a legújabb
Emericus Journal

Jön

Jön

A rabszolgakirálynő

Neve nincs...

Tul a kánikulai vezércikkben és a harcos publicista mindennapi ördögüzésén, túl a milliárdos panamakón, amelyekben petroleum-búz keveredik gyógyszerek józan szagával, a nagy bukaresti lap legeldugottabb helyén három sor közli Annának, a téglahordó munkássasszonynak halálos balesetét. Csak „Anná”-ról a „salahorá”-ról, a napszámos asszonyról szól a krónika. Vezetéknévét senki sem tudja és még az se bizonyos, hogy keresztneve Anna volt. Életében ez nem volt fontos. Most pedig halála után Anna épen-ség-gel megszűnik probléma lenni. A Morgueban fekszik majd szederjes arccal s azután szegény elgyötört munkássasszonyi teste halad tovább abban a végeérhetetlen légióban, amely évezredek óta lázadozva, vagy a nyájamber hallgatagságával, de mindig a jobbnak reménye nélkül menetel halálba és a halálbamög nem tudja üdvözölni elérhetetlen, gögös Caesarját: az életet.

A légióknak se vége, se hossza. Most éviördülő volt, tizenne-gyedik éve a „különös, különös nyár-éjszaká”-nak és mint újraeledt xenophoni történet: megindult a brit szigetek felől a tizezer hadviselt férfi, háborút szenvedett anya, hitves és gyermek az ötöd-fél esztendő kincse tengerre felé. Flandria földjén a muzeális fedezékek útvesztőiben gyermekes örömmel futkosnak a komoly angol gentlemanek. A glasgowi ügyvéd büszkén mutatta asszo-nyának a földbe vájt üreget, a mely hónapokon át szállása volt; a dublini filozófia-professzor jog-gal elmélkedhetett az elűzlétese-dés bacillusának félelmetes terje-désén, amikor a Cook-ügynökség hirdetésait látta a férfiúi hősie-ség kálváriája-utján: a lövész-érekben; — és a londoni öze-gy a jazz-bandes feledés éveit után kiengesztelhetette végre néhány vi-rágézállal annak szellemét, aki csak — szellem volt, mert a földi porhüvelyt számtalan darabra tépte a fegyver. Csak percek vol-tak ezek, a visszaemlékezés per-cei. Sietni kell: a racionalizált ir-racionális élet nem igen nagy pi-herőt — és már Ypermben áll az angol Tizezer, — a céhek száza-dos palotáinak és a Posztóosok új életre kelő Csarnokának hámula-tában...

De Ypres terén is el kell, hogy balkuljon egyszer a „Tipperary”, visszatérő dallama, mert sietni kell tovább. A racionalizált kor nem szentimentális, mint a tip-perary-i kisleány, akihez oly hosszú most az út. — és az angol Tizezernek fel kell vonulnia még Párisba is, az Arc-de-Triomphe-hoz, ahol „a dicsőség, a lájdalom, a remény és a szerelem négysze-res vihara” lobogtatja az örök-mécses egy harcos sirboltján. Neve: Ismeretlen Katona — ne-ve: nincs. Ugy hordtak össze egy emberre való csontrendszert a harctér tömegsírjából Napoleon diadalíve alá, szentséges szimbó-lumképen minden katona felma-gasztalására, akinek neve már nincs, — bár volt egyszer, egy különös nyáréjszakáig...

Az angol Tizezer Anabázisának szákszavu Xenophonjai, a ripor-

terek csak külsőségekről irnak és ki tudná, hogy a tizezer fegyel-mezett brit koponyában az elgon-dolásnak milyen színházát játszat-já végig a flandriai meg párisi újra-átélés egy-egy mozzanata? Vajjon Abel Gance kísérteties öt-letével az angol Tizezer közül so-kaknak mágikus ereje mozdítot-ta-e meg a hantokat, hogy kilép-hessenek a holtak: felelősségre vonni? Vajjon az Arc-de-Triom-phe szimbólikus sírjából hallot-ták-e mind a Tizezen az Isme-retlen Katona szüntelen dörgő vádbeszédét a pusztulni hagyott illuziókért, az ígéretek kábító ze-néjéért, amikből tizennégy év után, ime osztály és nemzeti ön-imádás pogány kantátéja lett; és a meggyalázott eszmékért?!

A harctereket, ahol a munkás-asszonyok légiói mentek naponta halálba — az életért, — nem igen keresi fel senki. Az ismeretlen munkássasszonynak még Kőműves

Kelemenné balladás dicsősége sem jut. Csak állja a harcot, amit az élet reákenyszerített s aztán a Morgue egyik rekesze az, ahol névtelen holtteste előtt elvonul az övékért reszketők, vagy ki-váncsiak kis csapata. Sírja fölé nem borul harci dicsőség diadal-íve és örökláng nem fényeskedik emlékének, amely háromsoros uj-sághirig tart.

És míg az Ismeretlen Katona sírjából sok százezernyi hős vádló szavai dübörögnek elő földi ha-talmasságok ellen és míg gyet-len ismeretlen ember csontjaiban mind a névtelenek megtestesül-nek, — addig az ismeretlen mun-kássasszony szelleme milyen tit-kos, nem talán is földi hatalom ellen emelje vádló hangját azért, mert csak most halála után lett az életbeli szürkéségnek, a mun-kássasszonyi légióknak színbolu-mából azzá, aminek született, a-miként élt, szeretett (anélkül, hogy névtelenségében, akárcsak egyszer is átértette volna): ki-mondhatatlan egyéniség, indivi-duum ineffabile?... (E. I.)

Nobile a fényképésznél

Milano, 1928 augusztus
A milanoi Corso Venezia tele van sétálókkal. A Corso Venezia nem valami fákkal be-ültetett sétány, de nem is szé-les világvárosi körút. Sokszor éppen csak hogy a két villamos sín-pár elfuthat egymás mellett az uttesten. Pedig ebben az ut-cában vannak a legjobb mozik, az egyikben kitűnő filmet ad-hatnak, Doctor Jack megy: Harold Lloyd-kép, a plakáton a kacagó pápaszemes komikus és egy kacagó földgömb. A Trianon is erre van, amely át-menet a színház és a varieté között, slágere a 14 Cabanos, nem tudom, mit tudhatnak. En csak egy slágerszámot hallgat-tam meg, a cime Mogador, bú-bajos muzsika, legalább olyan, mint a „Ca c'est Paris”. Körül-utazza majd a világot, nálunk a cigányok egy-kettőre játszani fogják.

Önök nem is tudják, hogy milyen attrakció egy orchestra tzigana. Szegény cigányok, aki-keket a magyarok mellévetelt a rossz sors. Az olaszoknak, akik blódek, mihelyt zenét hallanak, nincsen kávéházi muzsikájuk. Végre, amikor találtam egyet, nagy plakáton így hirdettek a „bandát”: Bella Schkullmann és eredeti cigányzenekara.

Tehát: sétálók, Corso Ve-nezia, mozik, varieté, kávéhá-zak, — a kávéházban nehéz hozzászokni, hogy az italt lan-gyosan hozzák s a poharat rak-ják tele jéggel, a legtöbb olasz harapja és nyeli a jeget, — a kirakatokban sok minden és minden nagyon drágán. Sétál-tam a sétálók között a Corso Venezia s ezenközben egy szűk s elhanyagolt kapuhoz értem. A kapu alatt egy fényké-pész kirakat. Olyan, amilyen nálunk már csak a külső fer-tály fényképészeinél szokás: a behajtott félkapura szegezve s

a kirakatban egy érdekes tár-saság. Senki más, csak ők. Nobile és társai, a generális s a vele indulók az Északi Sark titokzatos világába. Nobile két-szer is, en face és profilban. Nobile, a rámán keresztbe nagy nemzetiszínű szallag. A fény-képét láttam már, de ezt a fény-képét nem látta senki, legalább is nem látta így senki, ahogy eljött, ahogy eljötték mindnyá-ja, a nyájas Cecioni és a nyálas Pomella mindnyájan a fényképészhez a Venezia-utcába:

— Signor fotografo, vegyen le bennünket, mert készülünk az északi sarkra.

— Si, giá giá, mondta a fotografs és már bujt a fekete kendő alá, Nobile pedig kihuzla magát. En face és en profile.

— Most jössz te, most jössz te, adta ki ezután a parancsot a nagy comandante, vágj jó ar-cot fiam, Pom ella, nézd már!

Nézd már, ezt nem tudom, hogy mondják olaszul, csak mondhatták: látom a Pomella arcán és keresztbe font karjain, hogy ettől komolyodjon ő és a vállalkozás is. Cecioni olyan, mint egy szigorú ur, aki kinéz a kupé ablakán és nem köt ismeretséget. Carati Attilio nem mond semmit sem nekem és nem mondanak a többiek, sze-rény, jó egyszerű fiúk, mit is akartak ők az északi sarkon! Egyikük talán a babájára gon-dolt, hogy küld majd fotográfiát a hómezők világából, ahol több a jegesmedve, mint itt a gelatis ember, a kis csengőskocsiju fagylaltárus. Valóban még az Italia jó idejéből ott is függnek a kirakatokban az expedició utifényképei: Nobile a Ferenc József föld felé, Nobile a Spitz-bergákon. Egyiken a léghajón nagy jéghegyre hasal, messze a kép háttérében alul pedig a generális lábál jégtábláról-jég-

táblára egy kollega úrral.

Alltam és néztem ezt a ki-tűnő tablót Milanóban, a Corso Veneziaán egy szűk kis kapu alatt. Az Italia tisztikarát. A legénység, amely elvégezte cél-ját és a jég ismeretlen birodal-mából elrepült egy még isme-relenebb birodalomba a felsza-badult léghajóval, amelyet kény-re-kedvre sodorlák tovább a vérfagyasztó szelek, nem volt itt. Es nem volt itt Malgreen, aki ruhátlanul elmaradt az északi hosszúság és keleti szé-lesség — Nobile tudja — ha-nyadik foka alatt. Es nem volt itt Amundsen, aki járt elől és ismét elől jár abban, hogy a tudományért némán szenvedni és meghalni kell tudni.

Pedig Amundsen talán nem is vitt magával gramofont, hogy eljátsza a nemzeti himnusz.

Szerencse, hogy Behounek cseh tanárnak semmi baja. A lapokból értesülök, hogy Prá-gában van menyasszonyánál és először neki olvassa fel nap-lóját.

Bárdos László.

Rabszolgakirálynő

Ma utoljára Sántán keservei

FAKERESKEDŐK, BUTOR-KÉSZÍTŐK ÉS ASZTALOSOK FIGYELMÉBE!

Építkezésre és butorkészi-tésre alkalmas különféle mére-tű tölgypalló és deszka na-gyobb mennyiségben eladó. — Értekezhetni TIMISIANA fiók-jánál.

Acolpha Menjou Puty Lia jubileumi filmje

Sántán keservei ma utoljára

Kiadó

Reg. Ferdinand 1. alatt

egy szép nagy üzlethelyiség

Rimanóczy-utca 4. alatt

egy üzlethelyiség és egy iroda

Értekezni: BALOGH csemege-kereskedőnél

794

Ma közki kívánatra Sántán keservei

Idit, gyógyit! Mouschong Buziási Phónix ásványvíz

Kapható mindenütt

AZ ESTILAP PANASZKÖNYVE

Egy ház, amely elértek- telenül egy egész utcát

Margittai tudósítónk írja:

A margittai nyilvános ház, amelyet nemrég Margittának egyik uri utcájából áthelyeztek az ugynevezett Eger-utca, most ismét napirendre került Margitta polgárságának körében. Ugyanis az Eger-utca háztulajdonosai reagáltak arra, hogy amióta a nyilvános házat az ő utcájukba helyezték,

senki se akar ott házat venni, de még lakót is nehezen kapnak üres lakásokra.

Az eger-utcai lakók most kérvényezel fordulnak a margittai hatóságokhoz, hogy a nyilvános házat a város végére telepítsék ki, mert ez az intézmény nemcsak hogy értéktelenül tesz egy egész utcát, de az arajáró részeg éjszakai alakoktól még aludni sem tudnak a polgárok.

Nedobán ur, a nyilvános intézmény tulajdonosa, most újabb akcióba kezdett. Szeretné, ha azt a néhány pincérleányt, amit a kávéosok kiszolgálására alkalmaznak, teljesen kitiltanák. A kávéosok, akik a nehéz viszonyok mellett nem képesek félriszemélyzetet tartani, biznak abban, hogy Nedobán ur ezt nem fogja tudni kivinni. Reméljük, hogy a margittai hatóságok eleget fognak tenni az eger-utcaiak kérésének és kiteleptik ezt az intézményt a csendes, jóra való polgárság utcájából. Különben ennek a kisvárosnak igazán nincs is szüksége „olyan” házra.

V. J.

Hajnali bombázás az utcán

Kérem t. szerkesztő ur szíveskedjék a rendőrség figyelmébe ajánlani azt a botrányos hajnali riadalmat, ami a dolgozó, fáradt polgárok pihenőjét vérlázító módon háborítja. Fessék elképzelni ezt a vakmerőséget, hatalmas, vadul dühöngő teherautók álnak meg reggel 6 órakor a házak előtt az alvó utcákon. Tűzfát hoznak és amikor még mindenki a munkában kimerülten pihen, elkezdik drótt lármával dobálni az utcára a fanasábokat. Mintha bombáznák a házat. Persze nem balett-növendékek végzik ezt a munkát, hanem drasztikus, durva napszámosok, akik óraszám ordítanak, káromkodnak az ablakok alatt és persze további nyugalmról szó sem lehet az utcában. Kérem szépen szabad ezt? Lehetséges ez? Mi lesz a télen, amikor sünn kell hordani a fát, ha reggel 8 előtt szabad felzavarni a házak nyugalmát? Ez mindenütt szigorúan tilos, bizonyosan nálunk is csak mostanig volt szabad, míg tudomást nem vett róla a rendőrség főnöke.

Tisztelettel

Dr S. J.

Hétén
Kedden és
Szerdán
tart még az

**Olcsó
cipővásár**
Reichard Dezső és Fia

SPORT

Arad bajnokcsapata legyőzte a Törekvést

A piros-feketék nem érdemelték meg a vereséget — Elmaradt a Hungária-NAC-mérkőzés. — Az NSE uszói letarolták Románia uszóbajnokságát.

Glória-CFR—Törekvés 4:2 (1:1) — Biró Suciu kapitány (Brassó)

Az elmaradt nagy attrakció helyett a Rhédey-kerti sporttelepet kereste fel a nagyvárad sportközönség. A mérkőzés meglehetősen jó sportot hozott. Bajnokcsapatunk vereségét kizárólag annak tulajdoníthatja, hogy a komplett Glória egységesebb játékot tudott produkálni. A Törekvés vereségére nagy mértékig szolgál az a körülmény, hogy Groh, a védelem jelenlegi főszlopa hiányzott és hogy Csomag a második félidőben nem játszott.

A mérkőzéshez, illetve a Törekvés vezetőségéhez volna még néhány szavunk. Ugyanis néhány nevelitlen rendező olyan brutálisan zavarta a közönséget az állandó jegyrevízióval, hogy több jóérzésű sportembernek elmege a kedve a mérkőzések látogatásától. Ezen a helyzeten okvetlen változtatni kell.

Már az első félidő második percében arcon találja Máthé Barbu váratlan közelről lött labdájával. Némi Glória főlény után a Törekvés kornerhez jut. Zsiga centeréből Székely II. kiugrasztja Törököt, ennek lábáról az utolsó pillanatban szedi el a labdát az aradi kapus. Majd Csomag lövését teszi szép stílusban. A Glória jut kornerhez. Tisza beadását Máthé Medve lába elé üti, ez azonban fölé lö. Ujabb eredménytelen Glória-korner után előbb Sabau véd, majd Székely alig hogy mellé lö. Változatos mezőnyjáték után eredménytelen G. korner. Ezután Máthé véd. Némi Glória főlény. A Törekvés jön frontba és Zsiga nagy bukducsolása után bead. Székely rossz helyzetben löni akar, de szerencsére ellufoltja és a jól startoló Gábor, Rigó megszerzi a vezetést (0:1). Két eredménytelen T. korner. Székely lapos lövését Sabau rávetéssel menti. Nagy taps jutalmazza a bravuros produkciót. A 32. percben Barbu meglóg és közelről egyenlített (1:1). Rövidesen vége az első harmadnak.

A második félidőben nagy meglepetésre Csomag helyett a szélen Székely jön le. A 10. percben Barbu II. addig cselezik a labdával, amíg Sarkadi hendszet vét, a 11-est ugyanő góllá értékesíti. (2:1). Három perc múlva a megsérült Bodnár helyett másfél percre beálló, de főképp Barta súlyos hibájából Barbu elfut a labdával és pár méterről a meglepett Máthé mellett beállítja a „hat tricket” (3:1). Középkézdes után Bodnár visszajön. Több Törekvés után Székely III. leadását Rozma leüti, a megittelt 11-est Székely III. védhetetlenül rugja a balsarokba (3:2).

Rendkívül heves Törekvés offenzíva következik. Mindenki a kiegyenlítést várta. Szé mind pillanatban a levegőben lo-

gott. Nagy Ö. gyönyörű lövését a kapufa menti. Kavarodásból Gábor gölt lö, de Suciu oldalán nem adja meg. Egyenlítés helyett

a 38-ik percben Medve a negyedik aradi gölt rugja (4:2.)

Mezőnyjátékkal ér véget a mérkőzés.

Balalajka, orosz tárgyfilm. Elöl tűz, hátul víz amerikai burleszk és Emericus Journal még csak ma és holnap az Apollo és Atlantikban

Az elmaradt Hungária-NAC mérkőzés kulisszatitkai. A NAC a Hungária beutazási engedélyét idejében elküldte Pestre, de a rossz címzés miatt a levél visszajött és ekkor a NAC egyik vezetőségi tagja személyesen vitte fel a beutazási engedélyt. De már késő volt. A Hungária igazgatósága látva, hogy csütörtökig nem jött meg az engedély, attól félt, hogy a csapat program nélkül marad vasárnapra. Eppen kapóra jött a bécsi Vienna meghívása. Miután a beutazási engedélyt megkapták, kombinált csapatot akartak Váradra küldeni. A NAC természetesen nem fogadta el s ezért maradt el egyelőre a Hungária várad vendégcsereplése.

Rabszolgakirálynő Korda Mária és Beregi Oszkárrel legközelebb az Apollo és Atlantikban.

Románia 1928. évi uszóbajnokságának eredményei. Románia uszóbajnokságát ez évben a kolozsvári strandfürdőben rendezték meg a következő eredménnyel: 100 m. gyors. 1. Felicidész NSE, 2. Schulmeiszter MSE. 3. Krecsmári NSE. 200 m. 1. Baló UHE 3'32"8. 1. Hansoling NSE 3. Vízolyos NSE. 100 m. hölgy sprint. Erdős Márta NAC 1'45"2 (rek.) 2. Hecht Evi Haggiboor. 3. Crovattó Elvira NSE. 400 m. gyors. 1. Horacek KAC 6'35"4. 2. Felicidész NSE. 3. Schulmeiszter MSE. 100 m. hát. 1. Schönberger NSE 1'31 (orz. rek.) 2. Asztalos. 3. Boló. 100 m. hölgy mell. 1. Rosenfeld Klári Haggiboor 1'50. 2. Ujhelyi Irén. 3×100 vegyes staféta. 1. NAC 4'28 (rek.) 2. NSE a). 3. U. 4. NSE b). 800 m. gyors. Orosz NAC 15'18. 2. Barna II. NSE. 4×100 staféta 1. NSE 5'38. 2. U. Mügrás 1. Török U. 105 p., 2. Horacek 87'50. 3. Bence U. 71. Vízilabda Nagyvárad—Kolozsvár 3:3 (2:1).

A második félidőben egy hibás ítékezés után a kolozsvári csapat levonult és ezért az érmeiket Várad kapja. A gólokat

König dobta, a kolozsváriaknál Giurgiu és Orosz dobták.

(H. M.)

oooooooooooooooooooooooooooo

Az Unio-Club Garden-partyja

Szombaton este az Unio Club kedves, hangulatos és minden tekintetben fényes sikerült garden-partyt rendezett a Heyman-kertben levő nyári helyiségben. A garden-partyt Nagyvárad elsőkelő magyar- és román társadalmának színe-javát láttuk egybegyűlve.

Az estély tombolával kezdődött. Mintegy 20 nagyjértékű tárgyat tűzött ki nyaralóként a klub vezetősége. A legbájosabb urilányok árulták a tombolajegyeket, amelyekből a legtöbbet Ziszovits Lenke, Fürst Kató, Fleischer Evi és Gabi adták el. Aztán, mikor már majdnem minden tombolajegy elkelt és megkezdődött a játék, a megrapán bájos kis Fleischer Gabi a zsűri, amely Papoudoff és Szemer Miklós vezérigazgatókból, dr Kovács Zsigmond és dr Fleischer Béla ügyvédekből állott, odaültette a nagy asztalhoz, amelyen a drága porcellán- és ezüst nyaralótárgyak csillogtak és a kis Gabi egymásután húzta elő egy papírból a nyerőszámokat. A tombolán egy nagyjértékű porcellán-szervizt Elek Miklós nyert. Értékes nyaralótárgyat jutott többek között Berkes Vilmainak és Kátóna Béla is. Tombola után kezdődött a tánc, amely a legjobban hangulathat, késő hajnali órákig tartott. A ragyogó garden-party résztvevőiből a következőket sikerült följegyeznünk:

Economu tábornok, Klobusitzky Tibor, Szemer Miklós s reje, De metrovits Elek és neje, Papoudoff Theodor, Delicianu alezredes és neje, Popper Akos, Szőke Sándor és neje, Erber Dezső, Marcus István és neje, Ferderber alezredes, Mihulescu alezredes, Révész Béla és neje, Diósi Béla és neje, Peter Julian, dr Dénes Sándor és neje, dr Andru Sevezer, dr Filip Viktor, dr Pelle János és neje, dr Berkes József és neje, dr Pojár András és neje, dr Steiner Ervin, Matei Dimitriu táblabíró és családja, dr Fleischer Béla, Rippner Farkas és neje, Sebők-Béla és neje, Kermos Ferencné, dr Lichtenegger Herman és neje, Grossu Frederic és neje, Winnifred Keller és neje, Heidelberg László, Rébarger Zoltán és neje, dr Somogyi Ödön és neje, Schönberg Armin, Kardos Sándor és neje, Horthy Dezső és neje, Némethy Mihály és neje, Czitrom László és neje, Sebustyén állatorvos és neje, Erdős Zsigmond vasgyáros és neje, Atlasz gyógyszerész és neje, Fülöp mérnök, dr Molnár Jenő, Heyman Béla, Sonnenfeld Gusztáv. A lányok közül feljegyeztük a következőket: Waldmann Nusi, Fürst Kató, Fleischer Evi és Gabi, Ziszovits Lenke, Vészi Magda, Fuchs Lili, Némethy Hédi, Racz Agnes stb.

A pompás rendezésért igen sokan gratuláltak Fleischer Béla főtitkárnak és Appán Kálmánnak.

A mi színházunk

Kellettmetlen, ha az embernek mindig külön véleménye van és sohasem tud szó nélkül belenyugodni abba, ami történik és amit embertársai helyesnek és jónak tartanak. Így Nagyváradi város egész közönsége és tanácsa és a kisebbségi tanácsosok örömmel és lelkesedéssel üdvözlük Janovics Jenőt, a jövő színigazgatóját, aki azt a nehéz feladatot vállalta magára, hogy Nagyváradon a közönséget felrázva helyeslegesen letargikus közönytől, lelkes, érdeklődő színházbaráttá varázsolja. Ismerjük Janovics Jenőt és nagyra tiszteljük. De mégis nekem az a különvéleményem, hogy emberfeletti munkát vállalt magára. Nem látta meg, hogy nálunk sokkal nagyobb bajok vannak, mint az, hogy a közönség nem törődik a színházzal. Őszintén bevallom, hogy mással sem törődünk. Nem törődünk saját legközelebbi jövőnkkel sem, gazdasági életünk mindennapos apró kiállhatatlan és permanens harcaival, kicsinyes szórakozásaink jelentéktelen örömeivel és legfontosabb szükségleteink kielégítésével. Természetes, hogy megkevesebbé a színházzal törődünk. Nem érdekelnék bennünket azok a tragédiák, amelyeket bársonypuha fotelból lehet néznie. — mert régen nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést, hogy mások tragikumában gyönyörködhesünk, amikor magunk is főhősei vagyunk az élet mindennapos drámáinak. Nagyszerű idegek és pompás fantázia kell ahhoz, hogy valaki a nagyváradi közönséget most, ezekben a nehéz időkben alkalmasnak találja történelmi drámák és verses tragédiák élvezésére. Nem is tudom ennek más magyarázatát adni, csak azt, hogy aki ezt végigálmódja, az nem nagyváradi ember, csak a városból ismer bennünket és nem értett el még egy hetet sem egyfolytában a város álmoktól és levegőjében. Mindez nem jelent azt, hogy Nagyváradon nem kell többé színház. Talán sohasem volt annyira szükség színházra, mint mostanában. Csakhogy nem olyan játékra, mint ahogy azt a jövő színigazgatója elképzei. A mi főszereplőnknek egyszerűnek, aritmiának, idegtépőnek kell lennie és nem iskolás, magasabbrendű művészetnek. Itt hibázik Janovics Jenő számításában. A színház nem lehet más, mint egy olyan közönség. Nagyon szeretném, ha a jövő engem csodálna meg de alaposan tartok attól, hogy nem Nagyvárad fog csalódni Janovicsban, hanem Janovics Nagyváradban. (drb.)

X Hencserek részletfizesre
Danberg kárpitos-üzem, Nic. Borgia (Zöldfa-utca) 19.

Mit követel egymástól Románia és Németország

A nagyváradi gázgyár ügye a berlini tárgyalásokon

Három nap óta Berlinben van, már a román kormány delegációja (Oromulu-nak, a Banca Nationala volt kormányzójának vezetése alatt), a mely el akarja intézni a két ország között fennforgó vitás ügyeket. Ettől az elintézésről függ ugyanis a Reichsbank támogatása a lej stabilizációjának műveletében.

Románia, a delegátusok után a következőben terjeszti elő igényelt Németországgal szemben:

1. Kárpótlás azért a két millió lej értékű bankjegyéért, a mit 1917—1918-ban, a megszállás idején bocsátott ki a német hadseregparancsnokság.

2. Kétszázötven millió arany lejnyi kárpótlás a gabonáért és élőjószágért, amit a központi hatalmak a bukaresti béke után (1918) elszállítottak.

3. Kártérítés azért a 329 millió lejért, ami Románia javára volt a Reichsbanknál, az 1914-1916 évi gabonaszállításokért.

4. Kártérítés azért a 62 millió arany márkáért, ami a Reichsbanknál volt szintén vásárlások ellenértéképpen. Ehhez különben már 50 millió arany márkát megtérített a Reichsbank a román államnak.

Németország álláspontja ezzel szemben a következő:

Mivel a versaillesi békeszerződés likvidálta Németország valamennyi kötelezettségét, a melyek a háborúból eredtek, továbbá: mert a Dawes-terv szabályozta a jóvátétel kérdését, —

Németország Romániának fenti négy kérését nem veheti figyelembe.

Ezenfelül Németország, arra hivatkozva, hogy a versaillesi szerződés egyes szakaszai, a Dawes-terv alkalmazása után — nem lehetnek többé érvényben — még a következő követeléseket is támasztja:

1. Románia mondjon le a háboru után területén levő német javak lefoglalásáról és likvidációjáról. (Erre a likvidációra a versaillesi békeszerződés adott jogot.

A német javaknak ebbe a kategóriájába tartozik a nagyváradi gázgyár is, a mely tulajdonos az Augsburger Gas A. G. tulajdona.)

2. Románia jelentse ki, hogy lemond azokról a háboru előtti német javokról, amelyeket még nem likvidált. (Ilyenek az okiráltságban vannak igen nagy értékösszegben.)

3. A román kormány a német állampolgárok tulajdonában levő román állampapírokat ismerje el ugyanugy, ahogyan a Franciaországban, Angliában stb. levő román állampapírokat elismerte.

A berlini sajtó, amely ezt a szemléltető információt közli, kifejezi azt a reményét, hogy a megegyezés létrejön.

A Kereskedelmi Csarnok akciója a vámhivatali állapotok ellen

A számtalan komoly panasz következtében, ami a nagyváradi vámnál uralkodó állapotok ellen elhangzott, széleskörű akcióra határozta el magát a Kereskedelmi Csarnok vezetősége. Miután egyrészt egyik főtényezője a Kereskedelmi Testületek Szövetségének, más részt szoros kapcsolatot tart fenn a nagytekintélyű és befolyásos Statul Negustoresc-vel,

ugy határozott a Csarnok, hogy megkezdi az objektív adatgyűjtés munkáját és a munka eredményét, a két országos szervezet útján felterjeszti az illetékes minisztériumhoz. A Csarnok elnöksége ez ügyben szombaton este meg is tartotta első ülését, a melyet további fontos megbeszélések fognak követni.

Főhadnagy úr Terstyánszky

— Saját tudósítónktól —

A boldog békeidőkben, közvetlenül a háboru előtti két évben élt Nagyváradon Terstyánszky Ödön főhadnagy, a négyes honvédek egyik snájdig fiatal tisztje. Terstyánszky főhadnagy ur aztán a háboru kitérésakor átkerült Debrecenbe a hármashonvédekhez, de nemsokára már meg is érkezett az első hír róla sok barátjához. A pesti lapok feltűnést keltő cikkeiben számoltak be egy fiatal főhadnagy harctéri bravurjairól, kitüntetéséről és soronkívül századosá váló előléptetéséről. Ez a főhadnagy Terstyánszky Ödön volt. Ez a főhadnagy ma alezredes, legfiatalabb alezredese a magyar hadseregnek és a lapok most tizenhárom esztendő múltával ismét a hasábok szárnyára vették a nevét. Es irnak a bravurjairól, irnak a kitüntetéséről és néhány nap múlva már irnak soronkívül ezredessé váló előléptetéséről.

De nekünk, akik jól emlékezünk még szikár, sovány alakjára, szurós kék szemre, kis szőke bajszkájára

és a két csillagra a paroliján, nekünk ő főhadnagy ur Terstyánszky marad még tábornok korában is.

Már akkor kitűnő vívó volt. De akkor még voltak nála jobbak, sokkal jobbak. Itt Nagyváradon minden vívóversenyen szép eredménnyel szerepelt. És feltűnt, hogy balkézrel vív. Vékony szikár alakján, keskeny vállain és beesett mellén egy feszült a vívózubony, mint egy tudóvésztes diák a bór. De óriási erő tudott összpontosulni a törekenynek látszó testben. Terstyánszky kitüntetéssel végezte a hadapródiáskolát, amelynek legjobb vívója és tornász bajnoka volt.

A társaságokat nem igen kedvelte. Visszavonult szerény életet élt, de ő sem mulasztotta azért el, hogy a Fő utcán a Huzella bolt előtt különösen a déli órákban meg ne álljon, háttal a kirakatnak, ahogy illik. Bámulta ő is a korzó szépeit, akik azóta éppolyan nagy változáson mentek keresztül, mint ő.

Régi vívótársai dr Váli Péter, Balázs Ödön, dr Szántó Dezső és bizonyára a többiek is, akik már nem élnek Nagyváradon, az abszolút korrekt, kemény gentlemant tisztelik benne. Ő sohasem elégedetlenkedett, sohasem idegeskedett, a versenyeknek legfegyelmesebb egyéniségét emlegetik ő benne, aki minden zsűri tag véleményével szemben katonás tiszteletet tanusított.

Terstyánszky főhadnagy ur ma a kardvívás világbajnoka. Ezt a kariért akkor még nem sejtette senki. Pedig a jelek... a jelek... Mert az akarata erős volt, a komolysága, korrektsége megingathatatlan, igen, ezek a jelek a győzelemreindulás szárnyacsallógásai voltak.

Nemes nádasi Terstyánszky Ödön főhadnagy ur most harmincegy éves, az első olimpiai bajnok, aki balkézrel vív és a legfiatalabb ezredes jelölt.

Újabb árleszállítás a Fő-utcai Derby fióknál

Mintapár és maradékvásár
30—50%-kal leszállítva!

Carmen cipő	380	Leitől
Derby cipő	280	Leitől
Primus házicipő	200	Leitől

Még csak ma és holnap
hétfőn és kedden láthatja
a páratlanul álló gazdag műsort

Balalajkát

6. elvonásos káprázatos kiállítás
orosz tárgyú film

Elöl tűz, hátul víz

2 felv. amerikai burleszket
és a legújabb

Emericus Journal

az Apolló és Atlantikban

HIRDETMÉNY.

Alulírott tömegmondnok köz-
hírré teszem, hogy vb. Bene-
dek Jenő cukorkakereskedő
raktarán talált csokoládé s kü-
lönböző bonbonok 1928. aug.
17-én d. u. 3 órakor lesznek
nyilvános árverésen eladva
Str. Alexandri (Teleki-u.) 64.
sz. alatt.

Felvilágosításért alulírott tö-
megmondnokhoz lehet fordulni.

Roman Tacian advocat,
Str. Ciorogariu (Uri-u.) 23.

Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank

Oradea, S. r. Avram Iancu (Kossuth-u.) 3.

ALAPÍTÁSTÓTT: 1872

Teljesen belizetett saját tőkél:

72 millió lei

Engedélyezett devizahely.
Vámcskek. Pénzbeváltás.
Takarékbetétek. Folyószám-
lák. Általások. Váltóeszá-
mítolások. Bekebelezéses köl-
csönök ház- és földingatla-
nokra. Előleg arukra és érték-
papirokra.

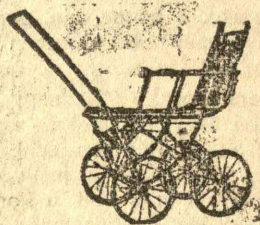
Minden bankügyletet a
legelőnyösebben
végez. 715

Óvadékképes állampapírokat
kölcsönözünk.

Holnaptól 10001 éjszaka!

Gyermekkocsik

külföldi finom gyártmány



Kaphatók 323-1

KALENDA

cégnél részletre is

Fehér fogai

lesznek, ha fogait csak egyszer-
kétyszer a pompásan felfrissítő,
jóízű fogkrémrel, a
Chlorodontal megdörzsöli. Rossz szájszag ellen is a **Chlorodont**
szájvizet használjuk 481-1

Mi ujság?

Véget ért az amsterdami olimpiász

Amsterdamból jelentik: Tegnap
délután Vilma királynő jelenlété-
ben ünnepélyesen befejeződtek az
olimpiai játékok. Utolsószámként
a lovas-műugrásokat tartották
meg. A csapatversenyt Spanyol-
ország nyerte. Utána következik
Lengyelország lovas-műugró csa-
pata, harmadik Finnország, ne-
gyedik Olaszország, ötödik Fran-
ciaország, míg hatodik Portugália.
Az egyéni versenyben Ventura
nevű cseh katonatiszt nyerte a
legtöbb pontszámot. Második:
Bergström (svéd), harmadik Khun
(Svájc). Alig fejeződtek be a lo-
vas-műugrások, a stadion hatalmas
árbocára kétszer egymásután
felröppent a magyar zászló, egy-
részt a kardvívás, másrészt a bo-
xolás világbajnokságáért.

Nem sokkal a versenyek befeje-
zése után Vilma királynő meg-
kezdte a díjak kiosztását. Ő maga
az olimpiai bajnokoknak járó
aranyérmeket osztotta ki, férje
Henrik herceg pedig a második
helyezésekért járó nagy piakkett-
nek beillő ezüstérmeket nyújtot-
ta át a bajnokoknak. Magyaror-
szág öt aranyérmet és öt nagy-
ezüst érmet vett át. Majd a díjak
kiosztása után ágyulövésekkel az
Olimpiász befejezését adják hírül
Amsterdam népének.

Balalajka, orosz tárgyú film. Elöl tűz, hátul víz amerikai burleszk és Emericus Journal még csak ma és holnap az Apolló és Atlantikban

Berlin—Budapest atlétikai-
verseny

Berlinből jelentik: A Budapest-
Berlin városközi atlétikai mérkő-
zés főbb eredményei a következők:

100 méteres síkfutás: Első:
Gerő 10.9 mp.
400 méteres síkfutás: 1. Barsy
49 mp.

Diszkoszdobás: 1. Marvalits 43
méter 99 cm.

Súlydobás: 1. Darányi 14 méter
78 cm.

A többi számokban a németek
győztek. A versenyt a németek
55:42 arányban megnyerték.

Holnaptól 10001 éjszaka!

Nemzetközi viadal Párisban

Párisból jelentik: A colombesi
stadionban lefolyt nemzetközi at-
létikai versenyek főbb eredmé-
nyei a következők:

1500 méteres síkfutás: 1. Ladeu-
meque (francia) 3 perc 53.4 mp.

800 méteres síkfutás: 1. Sera
Martin 1 perc 52.4 mp.

110 méteres gátfutás: 1. Vaskin
(USA) 15.2 mp.

400 méteres gátfutás: 1. Pacceli
(olasz) 54.4 mp.

Gerelyvetés: 1. Hines (USA) 57
méter 58 cm.

Külföldi futball-eredmények

Ferencváros—Nagykanizsa 4:0.
A Ferencvárosi Tornaclub tegnap
Nagykanizsán mérkőzött és az ot-
tani futballistákat 4:0-ra győzte
le szép játékkal.

Rabszolgakirálynő Rabszolgakirálynő

Hungária—Vienna 1:1 (0:1)

Bécsben kevés érdeklődés mel-
lett játszott a tegnap a Hungá-
ria a Viennával a mérkőzését, a
mely eldöntetlenül végződött,
1:1 arányban. A Hungária emiatt
a régóta függő mérkőzésének le-
bonyolítása miatt nem jöhetett
Nagyváradra, hogy az itteni egye-
sületekkel mérje össze az erejét.

A legszebb és legtekélyesebb
filmalkotás a

Sátán keservei

ma utoljára a Heyman Szinkörben

Rabszolgakirálynő

* Felhívás. A redőrfőkapitány-
ság III-ik velencei kerülete föl-
hívja mindazokat, akik a háboru
tartama alatt az olasz hadsereg
kötelekében bármilyen szolgál-
tot, mint legionáriusok, avagy
önkéntes katonák teljesítettek,
hogy saját érdekükben fenti hív-
tal 8-as szobában jelentkezzenek
legkésőbb f. évi aug. 23-ig min-
den erre vonatkozó okmányokkal
d. e. 8—12-ig.

Rabszolgakirálynő

* Beiratkozások a nagyváradai
református leány-közép iskolába
(gimnáziumba) szept. 1—8. nap-
jain délelőtti 9—12 óráig tartatt-
nak. I. osztályos, vagy idegen is-
kolából jövő tanulóknak iskolai,
születési és újraoltási bizonyít-
ványt kell benyújtani. Szeptem-
ber 8-ika után csak az inspektor-
átusi engedéllyel lehet beirat-
kozni. Az intézettel kapcsolatos
és vele egy épületben levő Refor-
mátus Leányintézetbe felvé-
tetnek bármely középiskolát lá-
togatató növendékek felekezetre
való tekintet nélkül. Ellátási díj
havonként: készpénz 1100 lei,
természetben: 10 kgr. kenyérliszt,
5 kgr. 0-ás liszt, 1 kgr. zsír, 5 kgr.
burgonya és 12 tojás. A termé-
szetbeni járandóságok a piaci ár
szerint készpénzzel megváltha-
tók. Felvételért a nagyváradai re-
formátus internátus igazgatóságá-
hoz kell folyamodni szeptember
8-ig.

10001 éjszaka színes keleti film

* Orvosi hír. Dr. Fried József
szemorvos hazaérkezett és rende-
léseit St. Ep. (Pável)-ut 17. sz. a.
ujra megkezdte.

Holnaptól kezdődőleg a Heyman Szinkörben:

1001 EJSZAKA

Színes története, Nicolae Rimsky és Natalia Kovanco-val

Egyetértés ifj. — NAC
ifj. 2:1 (1:1) (Serlegmérkő-
zés). Bíró: Bocean. Az Egye-
értés több idős játékost szere-
peltetett. S ezért a NAC me-
gyta a meccset.

Balalajka, orosz tárgyú
film. Elöl tűz, hátul víz
amerikai burleszk és
Emericus Journal még
csak ma és holnap az
Apolló és Atlantikban

? A husiparcsok csütörtöki
elmaradt közgyűlése e hó 14-én
kedden délután 5 órakor lesz
Iparoskörben.

Holnaptól 10001 éjszaka

* Férfiszabók kisiparosok gyű-
lése. Az összes othon dolgozó va-
kisebb üzlethelyiséggel bíró ipar-
szabó iparosok ma, hétfőn este
órákor az Iparoskörben gyűle-
tartanak.

TUDNIVALÓK

a Szent István heti budapesti
utazáshoz:

1. Az utazás kezdete folyó
14-én éjféltől, 20-án reggel 9-ig

2. Visszatázas folyó hó 20-
délután 16 óráig 31-én éjfélig.

3. Egész vasuti jegy érvény-
oda és visszautazásra.

4. Folyó hó 18 és 20 köz-
időben a vizum Budapestén
áru, minden igazolvány nél-
meg lesz adva.

5. Aki előbb utazik, élvezhet
félvizum kedvezményt, csup
igazolvány váltása szükséges.
120 lei. Kapható a Hegedüs
lapirodában.

Sátán keservei
Sátán keservei Ma
Sátán keservei utoljára
Sátán keservei a
Sátán keservei Heymanban

Az orth. zsidó leányok otthon- internátusban

I. C. Bratianu (Szaniszló)-u. 12
bejáró növendékek részére

külön oktatás, zene
és idegen nyelvek
tanítása. 794

Vízgyógy- szénasav- dők, villanyáram- rák, beléggő kamra seványító-, hőkezelő

Dr. Rác-szanatorium

Bejáróknak, vagy bennlak-
nak pénssóval.

* Megérkeztek a Tündér-
jak augusztusi száma. Kapható
a Hegedüs hírlapirodában.

* Férfiszabók figyelmé-
Megérkeztek az 1929. évi
gol-francia férfi divat-
Kapható a Hegedüs Hírlap-
dában.

Halálosvégű villamoselgázolás Nagyváradon

A világtalan koldus megrendítő tragédiája

Vasárnap délelőtt 10 órakor halálosvégű villamos elgázolás történt Nagyváradon. A megtráztató szerencsétlenség áldozata

Berkovits Bórách 51 éves világtalan koldus, akit vértől borítva, félholtan húztak ki a C. 3. villamos kerekai alól.

A szegény embert hordágyon vitték át a szerencsétlenség színhelyétől alig néhány lépésre fekvő Zsidókórházba, de Berkovits anélkül, hogy egy pillanatra is magához tért volna.

néhány percig tartó halál-tusa után kiszenvedett.

A halálos villamos-gázolás a vársánc előtti megállótól 15 méternyire, pontosabban Ullman Béla dr lakása előtt történt. Az Estilap munkatársa már jóval a rendőrorvosi bizottság megérkezése előtt kint volt a tragikus baleset színhelyén. Több száz főnyi tömeg állta körül a 3-as számú villamost, amelynek kerekelt pirosra festette a világtalan koldus, vagy ahogy itt mindenki beszél róla: „Bóra bácsi” kiömlő vére.

Elsőnek Gulyás Jánost, a villamoskocsi vezetőjét kérdezzük meg a halálos tragédia részletei felől. A 38 esztendő, igen értelmes vezető még mindig a rettenetes szerencsétlenség hatása alatt áll. Őt esztendő óta kocsivezető és soha, a legcsekélyebb kifogás sem merült fel ellene. Most minden ízében reszket, alig bír szólni:

— A pálya ezen a helyen nagyon lejtős — próbálja rekonstruálni az eseményt — a megállótól kezdve idáig szabadon fut a kocsi. Lassu tempóban, szinte „lépésben” haladtunk, amikor észrevettem, hogy botjával tapogatózva, egy idősebb férfi lép le a járdáról. Tenyeremmel ütöttem, vettem a jelző csengőt, hogy

ijelt adjak. A következő pillanatban már le is fekeztem a kocsit, de késő volt. A szerencsétlen ember, úgy látszik, nem hallotta a csengetést, vagy ellenkező irányból várta a villamost. A kocsi alá bu-

„Bóra bácsi” nemcsak világtalan, de süket is volt

Egy nagyobb csoportban szegény öreg emberek őszinte meghatódottsággal beszélnek Berkovits Bórách tragédiájáról:

— Tudtuk, hogy ez lesz vége a szerencsétlennek! Hídba figyelmeztettük, hogy ne menjen egyedül az utcára! Nem elég, hogy teljesen vak volt, de még nem is hallott!

Ilyen és ehhez hasonló kijelentések mindenféle. Eszébe sem jut senkinek, hogy a villamost, vagy annak vezetőjét okolja.

A Zsidókórház bejáratánál fehérköpenyes orvosok fogadnak bennünket:

— Már amikor behozták — kezdi Némethy dr inspekciós orvos. — vége volt.

— Szegény Bóra bácsi — mondja Deutsch dr — sejtettük, hogy ez lesz a sorsa. Min-

kott, ahonnan rettenetes sebekből borítva, húzták ki.

Szöke Imre 40 éves kalauz nem sokat tud. A hátsó periron állott és csak akkor látta mi történt, amikor a kocsi hirtelen zökkenéssel megállott.

dig volt mellette valaki, aki vezette. Ma egyedül indult utjára és megtörtént a szerencsétlenség!

— A sérülések — veszi át a szót ismét Némethy dr — letétlenül halálosak voltak. Mind két lábán nyílt törés. Vállán törés. Jobb oldalán több borda teljesen összeroncsolva. Fején és egész testén sebek és zúzódások. Nem lehetett rajta segíteni.

Közben kiérkezik a rendőrorvosi bizottság is. Gulyás Jánost hallgatja ki elsőnek. Több szemtanú igazolja, hogy Gulyás szünet nélkül erősen csengetett: nem lehet felelőssé tenni a halálos katasztrófáért. A vizsgálatnak ezzel tulajdonképpen már vége is van.

Szegény világtalan koldus tragédiája felett pedig hamar napirendre tér a világ...

Budai Máriát, akit vőlegénye letaszított a robogó autóról, nem lehetett kihallgatni

NEM EMLÉKSZIK SEMMIRE, AMI VELE TÖRTÉNI

Már tizedik napja egyformán válságos állapotban fekszik a biharmegyei kórház 12-es számú termében a huszesztendő, aranyzókehaju Budai Mária, aki titokzatos körülmények között esett ki egy rohanó autóból, amelyen rajta kívül csupán a gépet vezető vőlegénye, Fekete Lajos sofőr tartózkodott.

Fekete Lajos — akit már első pillanatban azzal gyanúsítottak, — hogy menyasszonyát rövid szóváltás után kitalasztotta a robogó autóból.

a baleset óta eltűnt

és a legszorgosabb kutatással sem sikerült rátalálni.

Budai Mária azóta alig nyerte vissza eszméletét. Súlyos fejséjében kívül

veszedelmes belső sérüléseket is szenvedett

és a kezelőorvosok megtiltották, hogy bárkivel is érintkezzen. Tegnap reggel aztán a kórház igazgatósága telefonon értesítette az államrendőrséget, hogy a szerencsétlen leány egy kisé magához tért.

talán most volna kedvező alkalom kihallgatására.

Hegyesi detektív társaságában a Nagyvárad Estilap munkatársa is kiment a kórházba, hogy a rejtélyes autószerencsétlenségről, magától az áldozattól kapjon felvilágosítást. De hamarosan kiderült, hogy csalódtunk.

Budai Mária az átelt izgalmak és a szenvedett súlyos sérülések következtében, alighanem el-

vesztette emlékezőtehetségét.

Fénytelen szemével idegenül bámul ránk. Próbáljuk emlékeztetni az autókiránlására. Megemlítjük vőlegénye nevét is.

de minden hiába.

Budai Mária csak néz bennünket és halkán, alig érthetően arról beszél, hogy

édesapjának milyen szép szülője van.

Az ügyeletes orvos lép most be a szobába és miután hallja, hogy a szerencsétlen leány milyen összefüggéstelen dolgokat beszél, megkér, hogy egyelőre hagyjuk a szegény beteget.

Ilyenformán teljesen eredménytelen maradt a kísérlet: a fürdői uton történt titokzatos autószerencsétlenségről bővebb felvilágosítást nem tudunk szerezni.

A rendőrség bünygyi-osztálya, most már, — tekintettel a boldogtalan fiatal leány tragikus állapotára, — elrendelte a szökésben levő Fekete Lajos soffőr országos körözését.

(b. j.)

A színház megnyitása

csak a jövő hónapban lesz, de addig se mulassza el senki az alkalmat, hogy a saison legszébb és legtekélyesebb filmalkotását a SÁTÁN KESER-VEIT, Putty Lia és Adolphe Menjou együttes jubileumi filmjét meg ne nézze. A filmet ma utoljára láthatjuk a Heyman-Szinkörben rendes helyárok mellett. Elővételi pénztár d. e. 11 órától.

A mintapár vásár sikere

Az a nagyfokú érdeklődés, melyet a közönség a Fő-utcai Derby fiókjánál rendezett maradék és mintapár vásár iránt tanúsított, arra indította a gyárak igazgatóságait, hogy már az idej mintapárokat is forgalomba hozza, amelyek csak a jövő évben kerültek volna eladásra. A vásárló közönség szíves óhajára a gyárak igazgatósága újabb árleszállítást eszközölt, hogy a még hátralevő kiárusítási napokon mindenkinek alkalma legyen olcsó Carmen, Derby cipő és Primus házicipőhöz jutni. Hogy nem régi és divatját mult, hanem új és divatszínű is kiárusításra kerülnek 30-50 százalékos engedménnyel, arról a vásárló közönség meggyőződhetik, ha a Fő-utcai üzlet kirakatait megtekintik.

Legolcsóbb és legjobb a Rimánóczy-parketta 777
Minden méret kapható.
Telefon: 279. 356.

HOLGYEIM!

**Nézzék meg a szövet vásárt
Barna Jenő cégnél**

ÁRAK

Kabát szövet	1300	helyett most	600
Ruha kasha	650	helyett most	285
Angol férfi ruha kelme	1150	helyett most	750

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.